

SVETOVNI DAN HRANE 2023

WORLD FOOD DAY 2023

<http://www.fao.org/world-food-day>

43. SVETOVNI DAN HRANE

s sloganom

»Voda je življenje, voda je hrana. Nihče ne sme biti pozabljen. /

Water is life, water is food. Leave no one behind.«

vstopa v zaporedje dogodkov letnih konferenc **»Hrana, prehrana, zdravje«** v Sloveniji.

Ob letošnjem svetovnem dnevu hrane organiziramo konferenco,
ki bo v ponedeljek,

16. 10. 2023, od 12.00 do 20.00

v organizaciji

CEATM (Central Europe Association of Tourism Management),
EFTN (European Food Technology Network)

pod pokroviteljstvom Občine Ajdovščina

Kraj:

Dvorana prve slovenske vlade
Trg 1. slovenske Vlade 1, 5270 Ajdovščina

Organizator: CEATM in EFTN

www.peter-raspor.eu/svetovni-dan-hrane

prijava do 13. oktobra 2023 na Peter.raspor@bf.uni-lj.si
/ime priimek; strokovni naziv; institucija/

12.00 – 15.15
Dvorana prve slovenske vlade

Preambula

Dogodek ob *Svetovnem Dnevu Hrane* leta 2023 nas opozarja na pomen voda. Pomenljivo je, da smo se v naši deželi srečali s tem izzivom prav to leto. Voda nas je oplazila in stresla vse pore našega življenja. Beremo in poslušamo, kako so nas podnebne spremembe prehitele. Pa so nas res? Ali nismo bili le gluhi in slepi za vsa opozorila? Zavedamo se ciljev trajnostnega razvoja v okviru Agende 2030. Razumemo, da bi se z ustreznim upravljanjem voda, s katerim bi zagotovili dostop do zdravstveno ustrezne pitne vode in izboljšali sanitarno ureditev, rešili higienske krize, a smo od tega v svetovanem merilu še zelo daleč. Tudi doma nam ne gre najbolje ne pri sprejemanju odločitev in ne pri realizacijah. Človekova pravica do vode in higiensko ustreznega bivalnega okolja ni izpolnjena, zaostanek pri doseganju cilja pa očiten. Motnje po celotnem vodnem krogu spodkopavajo napredek in vplivajo na zdravje ljudi in njihove pravice s stališča dostopa do zdravstveno ustrezne pitne vode ter do ustrezne sanitarne varnosti, na odpravljanje lakote, možnosti dela in izobraževanja, uresničevanje načela enakosti med spoloma, da ne omenjamo razvoja kmetijstva in od vode odvisnega gospodarstva ter nujnega preprečevanja nesreč in končno zagotavljanja miru v svetu. Svetovni dan voda smo obeležili 22. marca, a se kljub temu letos ponovno srečujemo z vodo. Resda je ta dimenzija nekoliko ožja od pomladanskega pogleda. Ali pa morda tudi ne, če pomislimo na vse v desetletjih zapravljene priložnosti prav na področju kmetijsko živilske oskrbovalne verige. Ta dogodek je zato namenjen pogledu naprej in izzivom, da bi dosegli cilje iz 6. točke trajnostnega razvoja in z njo povezanih prioritet z namenom sledenja razvoja človeštva in spoštovanja ter ohranjanja naravnih virov za prihodnje rodove. Zato moramo v luči mota WFD 2023, ki pravi »*Water is life, water is food. Leave no one behind.*« poiskati temu ustrezne razvojne poti.

Posvetilo svetovnemu dnevu hrane 2023

V luči slogana SDH/WFD, ki pravi

»Voda je življenje, voda je hrana. Nihče ne sme biti pozabljen.«

Predsedujoči (3 min.)

dr. **Blaža Nahtigal**, univ. dipl. inž. živil. teh.; Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS;

David Tavželj, mag. posl. ved, International Center for Promotion of Enterprises – ICPE

Organizator: CEATM in EFTN

www.peter-raspor.eu/svetovni-dan-hrane

prijava do 13. oktobra 2023 na Peter.raspor@bf.uni-lj.si
/ime priimek; strokovni naziv; institucija/

Pozdravna misel Občine Ajdovščina,
g. **Tadej Beočanin**, župan (5 min.)

Iztočnica:

In vino veritas, in aqua sanitas / V vinu je resnica v vodi zdravje.

prof. dr. **Peter Raspor**, Dr. H. C. mult., univ. dipl. inž. živil. teh.; zaslužni profesor univerze v Ljubljani, pobudnik in organizator dogodka (5 min.)

Sporočilo svetovnega dne varnosti hrane 2023, dr. **Blaža Nahtigal**, univ. dipl. inž. živil. teh.; Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, zasl. prof. dr. **Peter Raspor**, predsednik Sveta za varno hrano Republike Slovenije (5 min.)

Voda kot prvina okolja v pridelavi živil - prijatelj in sovražnik: Izziv vipavskega namakalnega sistema, doc. dr. **Rozalija Cvejić**, univ. dipl. agr.; doc. dr. **Matjaž Glavan**, univ. dipl. agr.; Oddelek za agronomijo, Katedra za agrometeorologijo, urejanje kmetijskega prostora ter ekonomiko in razvoj podeželja, Biotehniške fakultete, Univerza v Ljubljani, (15 min.)

Voda kot prvina okolja v predelavi živil - Element tehnološkega razvoja voda,

doc. dr. **Boris Kovač**, univ. dipl. inž. živil. teh.; Fakulteta za vede o zdravju, Univerza na Primorskem, Mlinotest Ajdovščina. (15 min.)

Okrogla miza

»Voda za hrano, prehrano in zdravje«

s temo

Občine Ajdovščina:

Pridelava in predelava hrane na poti skozi administrativne prepreke: katere ovire bi bilo moč odstraniti pri oskrbi s hrano?

doc. dr. **Andrej Ovca**, dipl. san. inž., (moderator povezovallec); Zdravstvena fakulteta, Univerza v Ljubljani, (5 min.)

Sodelujoči ima načrtovano izjavo o svojem pogledu na izziv, ki ga naslavlja okrogla miza v obsegu 3-4 minute (razen predavateljev)
g. **Janez Furlan**, univ. dipl. zoot.; vodja Oddelka za gospodarstvo in razvojne zadeve, Občina Ajdovščina (3 min.)

Organizator: CEATM in EFTN

www.peter-raspor.eu/svetovni-dan-hrane

prijava do 13. oktobra 2023 na Peter.raspor@bf.uni-lj.si
/ime priimek; strokovni naziv; institucija/

g. **Vasja Juretič**, univ. dipl. agr.; Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica (**3 min.**)
g. **Luka Jejčič**, univ. dipl. inž. živil. teh.; direktor, Komunalno stanovanjska družba, Ajdovščina, (**3 min.**)
g. **Boris Jež**, univ. dipl. inž. agr., manager na različnih področjih kmetijske živilske verige (**3 min.**)
prof. dr. **Mojca Jevšnik**, dipl. san. inž.; Zdravstvena fakulteta, Univerza v Ljubljani, (**3 min.**)
ga. **Anica Cernatič Gregorič**, prof. geogr. in zgod.; Zavod RS za varstvo narave, OE Nova Gorica, (**3 min.**)
doc. dr. **Rozalija Cvejič**, univ. dipl. agr.; Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, (**0 min.**)
doc. dr. **Boris Kovač**, univ. dipl. inž. živil. teh.; Fakulteta za vede o zdravju, Univerza na Primorskem (**0 min.**)

ODPRTA DISKUSIJA

Povzetek sporočil okrogle mize:

prof. dr. **Andrej Raspor**, univ. dipl. org. (**moderator poročevalec**);
Fakulteta za uporabne družbene študije, Nova Gorica (**10 min.**)

15.15 – 16.00
ODMOR S PRIGRIZKOM

Dobrote Vipavske doline iz rok Občine Ajdovščina

16.00-19.00 Dvorana prve slovenske vlade

Posvetilo svetovnemu dnevu hrane 2023

V luči slogana SDH, ki pravi

»Voda je življenje, voda je hrana. Nihče ne sme biti pozabljen.«

PREAMBULA:

Svetovni dan hrane nastopa v vlogi aktivnega glasnika oblikovanja sodobnega človeka. Letošnje leto kliče po zavedanju vode in njene pomembnosti vzdolž kmetijsko živilsko prehranske oskrbovalne verige vključno s človekom kot akterjem delovanja verige in osrednjim uživalcem te dobrine, ki je integralni del vseh živil. Kot živilo izbora smo zato izbrali VINO, ki ima vse dimenzije živila in temelji na veliki množini vode. Žal so ob njegovem lesku skozi človeško zgodovino nastale številne sence, ki jih je potrebno opaziti in osvetliti. Zato je nujno celostno gledanje na človeka in njegovo dožemanje vina v okvirjih vseh posledic od enološko-gastronomske, prehransko-zdravstvene do kulturno umetniške.

Organizator: CEATM in EFTN

www.peter-raspor.eu/svetovni-dan-hrane

prijava do 13. oktobra 2023 na Peter.raspor@bf.uni-lj.si
/ime priimek; strokovni naziv; institucija/

Dogodek leta 2023 si je zadal za cilj osvetliti nekaj elementov tega zagonetnega izziva, ki buri človeštvo že tisočletja in pravi: *In vino veritas, in aqua sanitas* (ki ga je zapisal Gaius Plinius Secundus, bolj znan kot Plinij "starejši") in se je v stoletjih prelevil v skrajšano: *In vino veritas*. Koliko te resnice bomo razkrili v dogodku? Organizatorji verjamemo, da bomo dali nedvoumne iztočnice resnice o vinu za pojmovanje današnjega človeka.

Predsedujoči (3 min.)

dr. Bojan **Butinar**, univ. dipl. kem., spec. fiz. kem.; ex. ZRS Koper;
Tamara **Rusjan**, univ. dipl. agr., Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica

Iztočnice:

Poklon svetovnemu dnevu duševnega zdravja 2023 na Svetovni dan hrane in prehrane 2023.

prof. dr. Peter **Raspor**, Dr. H. C. mult., univ. dipl. inž. živil. teh.; Zaslužni profesor Univerze v Ljubljani **(5 min.)**

Pozitivni in negativni vidiki vina v prehransko gastronomskem pogledu,

g. **Marjan Colja**, dipl. org. menedž.; direktor Vinske družbe Slovenije in Vinakras Sežana. **(15 min.)**

Škodljivo uživanje alkohola lahko povzroča duševne motnje v duhu slogana WMHD, ki pravi »Mental health is a universal human right.«

doc. dr. **Marko Pišljar**, dr. med.; spec. psihiatrije, Univerza na Primorskem, **(15 min.)**

Okrogla miza

»VINO povezovalac prehrane, kulture in zdravja«

s ciljem

izpostaviti aktualne izzive, ki jih prinaša s seboj kultura vina v vsakodnevem življenju v našem prostoru in nakazati možne rešitve za nastavljene pasti sodobnosti, ki so presegle nekatera spoznanja iz preteklosti.

prof. dr. Peter **Raspor**, (**moderator povezovalac**), zaslužni profesor Univerze v Ljubljani

Sodelujoči ima načrtovano izjavo o svojem pogledu na izziv, ki ga naslavlja okrogla miza v obsegu 3-4 min (razen predavateljev)

Organizator: CEATM in EFTN

www.peter-raspor.eu/svetovni-dan-hrane

prijava do 13. oktobra 2023 na Peter.raspor@bf.uni-lj.si

/ime priimek; strokovni naziv; institucija/

izr. prof. dr. **Lea-Marija Colarič-Jakše**, mag. tur., dekanja Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto **(3 min.)**

prof. dr. **Metoda Dodič Fikfak**, dr. med., spec. medicine dela, Predstojnica, Univerzitetni klinični center Ljubljana, Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa **(3 min.)**

doc. dr. **Zdravko Štor**, dr. med., Klinični oddelek za abdominalno kirurgijo, Kirurška klinika, UKC Ljubljana **(3 min.)**

prof. dr. **Branka Mozetič Vodopivec**, univ. dipl. inž. živil. teh.; dekanja Fakultete za vinogradništvo in vinarstvo Univerze v Novi Gorici. **(3 min.)**

g. **Franc Koren**, dr. med., spec. internist, pulmolog, Ambulanta za pulmologijo in diabetologijo v ZD Ajdovščina **(3 min.)**

doc. dr. **Marko Pišljar**, dr. med., spec. psihiatrije; Univerza na Primorskem, **(0 min.)**

g. **Marjan Colja**, dipl. org. menedž.; direktor Vinske družbe Slovenije in Vinakras Sežana. **(0 min.)**

ODPRTA DISKUSIJA

Povzetek sporočil okrogle mize:

prof. dr. Borut **Božič**, mag. farm. ., spec. medicinske biokemije; (**moderator poročevalec**), Predstojnik Katedre za klinično biokemijo, Fakulteta za Farmacijo, Univerza v Ljubljani, **(10 min.)**

Zaključek konference

»Hrana, prehrana, zdravje« na 43. SVETOVNI DAN HRANE s sloganom »Voda je življenje, voda je hrana. Nihče ne sme biti pozabljen.«

prof. dr. **Peter Raspor**, Dr. H. C. mult., univ. dipl. inž. živil. teh.; zaslužni profesor univerze v Ljubljani, pobudnik in organizator dogodka

Organizator: CEATM in EFTN

www.peter-raspor.eu/svetovni-dan-hrane

prijava do 13. oktobra 2023 na Peter.raspor@bf.uni-lj.si
/ime priimek; strokovni naziv; institucija/